

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

Sayın Efkan ALA
Müsteşar
Başbakanlık
Ankara

CC: Davut KARATAŞ
Genel Müdür
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü
Başbakanlık, Ankara

İstanbul, 19 Kasım 2008
Ref:AK/mç/08-2119

Sayın ALA,

Ülkemizde sebze ve meyve ticareti 27/06/1995 tarihli ve 552 sayılı Yaş Sebze ve Meyve Ticaretinin Düzenlenmesi ve Toptancı Halleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile bu Kararname gereğince çıkarılan Yönetmeliklerde yer alan hükümler çerçevesinde yürütülmektedir. Ancak ülkemizde sebze ve meyve ticaretinde yaşanan sorunlar ve 552 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve değişikliklerinin sebze ve meyve ticaretini düzenlemekte yetersiz kalması, sebze ve meyve ticareti ile toptancı hallerinin yeniden yapılandırılması gereğini ortaya çıkarmaktadır. Ayrıca ekonomik ve sosyal alanda meydana gelen değişim, Avrupa Birliği ülkelerindeki uygulamalar ve Birlik mevzuatına uyum sorumluluğumuz ile sebze ve meyve üretiminde gerçekleşen artış, yeniden yapılandırmanın gerekliliğini pekiştirmektedir.

Bu doğrultuda hazırlanmış olan Sebze ve Meyve Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı ile rekabetçi yapının sağlanması, üreticinin, emeğinin karşılığını alabilmesi, tüketicinin, yeterli, kaliteli, güvenilir, sağlıklı ve uygun fiyatlı mal talebinin karşılanabilmesi, maliyetlerin düşürülmesi, gıda güvenliğinin temin edilmesi, kayıt dışılığın önlenmesi, tedarik, dağıtım ve satışta etkinliğin sağlanması, toptancı halleri ile pazar yerlerinin çağdaş bir alt yapıya kavuşturulması, üretici ve tüketicilerin hak ve menfaatlerinin korunması ve meslek mensuplarının faaliyetlerinin düzenlenmesi hedeflenmektedir.

Söz konusu tasarının, gerekçede belirtilen amaçlara ulaşabilmesi için tasarıya ilişkin bazı tespit ve önerilerimizi size arz etmek isteriz.

- Tasarının **Amaç** başlığı altında **MADDE 1 (1)**'de, **Kapsam** başlığı altında **MADDE 2 (1)**'de, **Tanımlar** başlığı altında **MADDE 3 (1)**'de "tohumluk" konusunda bir ekleme yapılarak, bu konunun mevzuat dışı tutulması gerekmektedir. Keza şirketler tarafından

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul – Türkiye
Ankara: İran Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara – Türkiye
Brüksel: 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels – Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris – France
Pekin: Beijing Lufthansa Centre, Office C-319, Beijing 100016, P. R. China

Tel: +90 (212) 249 19 29 **Faks:** +90 (212) 249 13 50
Tel: +90 (312) 468 10 11 **Faks:** +90 (312) 428 86 76
Tel: +32 (2) 736 40 47 **Faks:** +32 (2) 736 3993
Tel: +1 (202) 776 77 70 **Faks:** +1 (202) 776 77 71
Tel: +49 (30) 288 786 300 **Faks:** +49 (30) 288 786 399
Tel: +33 (1) 44 43 55 35 **Faks:** +33 (1) 44 43 55 46
Tel: +86 (10) 6462 2066 **Faks:** +86 (10) 6462 2067

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org
e-mail: tusiad.china@euccc.com.cn

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

başka yerlerde ekilmek üzere sebze ve meyve tohumları taşınmaktadır. İlgili maddelerin aşağıdaki şekilde değiştirilmesi uygun olacaktır:

“Amaç MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, tohumluk hariç olmak üzere sebze ve meyve ticaretinin kalite, standart ve gıda güvenliğine uygun olarak serbest rekabet şartları içerisinde yapılmasını, malların etkin şekilde tedarikini, dağıtımını ve satışını, üretici ve tüketicilerin hak ve menfaatlerinin korunmasını, meslek mensuplarının faaliyetlerinin düzenlenmesini, toptancı halleri ile pazaryerlerinin çağdaş bir sisteme kavuşturulmasını ve işletilmesini sağlamaktır.”

“Kapsam MADDE 2- (1) Bu Kanun, tohumluk hariç olmak üzere sebze ve meyvenin her ne şekilde olursa olsun alımı, satımı ve devri ile toptancı halleri ve pazar yerlerinin kuruluş, işleyiş, yönetim ve denetimine ilişkin usul ve esasları, uygulanacak yaptırımları ve bakanlıklar, belediyeler ile diğer idarelerin görev, yetki ve sorumluluklarını kapsar.”

“Tanımlar MADDE 3- (1) t) Tohumluk : Herhangi bir şekilde tüketime konu edilmesi sözkonusu olmayan ve nihai ürün haline gelebilmesi için ekime muhtaç olan meyve ve sebzeleri ifade eder.”

- Tasarı ile satıcılara yükümlülükler getirilmekteyken Tanımlar başlığı altında Madde 3’te satıcılara ilişkin bir tanım bulunmamaktadır. Satıcılar ile kastedilenin netleştirilmesi gerekmektedir.
- Tasarının **Toptancı Hale Bildirim** başlığı altında **Madde 6 (2)**’de, “Toptancı hale bildirim, Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde birinci fıkranın (a), (b), (ç), (d), (e), (f) ve (g) bentlerinde belirtilen malların **üretildiği yerdeki toptancı hale**, (c) bendinde belirtilen malların ise malın girdiği gümrük kapısının bulunduğu yerdeki toptancı hale yapılan beyan işlemidir. Birinci fıkranın (g) bendinde belirtilen malların hale bildirim işlemi 14 üncü maddede öngörülen hal rüsumunun ödenmesiyle tamamlanır.” ibaresi yer almaktadır. Bu ibarenin Tasarının Madde 7 (2) ile getirilen “Malların belediye sınırları içerisinde perakende satışını yapanlar, bunların toptancı halden satın alındığını veya toptancı hale bildirildiğini belgelemek zorundadır.” ibaresi ile çelişmektedir. Ayrıca, beyan işleminin usul ve esasları açık ve net bir şekilde belirtilmelidir. Beyan işlemi için, malları taşıyan araçların hale girmeden malların sevk irsaliyeleri ile belgelenmesinin esas alınacağı kolaylaştırıcı prosedürler geliştirilmelidir. Bu doğrultuda, Tasarının Madde 6 (2)’si, son cümlesi çıkartılarak aşağıdaki gibi düzenlenmesi önerilmektedir.
 - o (2) Toptancı hale bildirim, Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde birinci fıkranın (a) bendinde belirtilen malların işlendikleri yer halinde, (b), (ç), (d), (e), (f) ve (g) bentlerinde belirtilen malların satışa sunulduğu yer halinde, (c) bendinde belirtilen malların ise malın girdiği gümrük kapısının bulunduğu yerdeki toptancı halinde yapılan beyan işlemidir.

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul – Türkiye
Ankara: İran Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara – Türkiye
Brüksel: 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels – Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris – France
Pekin : Beijing Lufthansa Centre, Office C-319, Beijing 100016, P. R. China

Tel: +90 (212) 249 19 29 **Faks:** +90 (212) 249 13 50
Tel: +90 (312) 468 10 11 **Faks:** +90 (312) 428 86 76
Tel: +32 (2) 736 40 47 **Faks:** +32 (2) 736 3993
Tel: +1 (202) 776 77 70 **Faks:** +1 (202) 776 77 71
Tel: +49 (30) 288 786 300 **Faks:** +49(30) 288 786 399
Tel: +33 (1) 44 43 55 35 **Faks:** +33 (1) 44 43 55 46
Tel: +86 (10) 6462 2066 **Faks:** +86 (10) 6462 2067

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org
e-mail: tusiad.china@euccc.com.cn

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

- **Tasarının Malların Toptan ve Perakende Alım Satımı** başlığı altında **Madde 7 (1)** de belirtilen "hale bildirilmek kaydıyla" ifadesi ile kastedilenin hale fiziki giriş olmadığı anlaşılabilir şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Zira 24 uncu madde ile toptancı hallerinin halde işlem gören mallar ile hale bildirilen malların gıda güvenliği analizini yaptırmakla yükümlü kılınmıştır. Ancak bu ifade hale bildirilen malların analiz numunesi alınma ihtiyacı sebebiyle fiziki olarak hale girmesi gereğine işaret eder niteliktedir. Bu maddenin Taslak ruhuna uygun uygulanabilmesi için hale bildirimlerde numune verilmesi esasının getirilmesi gerektiği düşünülmektedir.
- **Tasarının Malların Toptan ve Perakende Alım Satımı** başlığı altında **Madde 7 (4)**'si uygulama gereği, "Üreticiler, tacirler ve perakendecilerce henüz alım satıma konu olmayan ve ambarlara, depolara veya soğuk hava depolarına muhafaza ettirilmek üzere gönderilen ya da buralarda muhafaza ettirilen mallara bu madde hükümleri uygulanmaz." şeklinde değiştirilmelidir.
- **Tasarının Standardizasyon** başlığı altında **Madde 12 (1)**'de "Ticarete konu malların ayıklanması sınıflandırılması, hazırlanması, ambalajlanması, işaretlenmesi ve etiketlenmesine, taşıma ve muhafazasında kullanılan kap ve nakil vasıtalarına ve gıda güvenliğine ve kalitesine ilişkin standartlar Bakanlığın uygun görüşü alınarak ilgili mevzuatı çerçevesinde hazırlanıp mecburi uygulamaya konulabilir" ibaresi yer almaktadır. Mevcut yönetmelikler ve gıda kodeksinin getirdiği standartların yeterli olduğu, yeni bir düzenlemeye gerek olmadığı düşünülmektedir. Standartlar, özellikle izlenebilirlik ve etiketleme ile ilgili standartlar, halen piyasa gözetiminde yetkili merci olan Tarım Bakanlığı tarafından sorgulanmaktadır. Söz konusu düzenleme ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile Tarım Bakanlığı arasında yetki çatışmasına neden olabilecektir.
- **Tasarının Hal Rüsumu** başlığı altında **Madde 14 (2)**'de "Gıda güvenliği ve kalitesi analizleri, Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca yetkilendirilmiş kamu veya özel laboratuvarlarda yapıldığı belgelenen mallar üzerinden alınacak hal rüsumu yarısı oranında alınır" ibaresi yer almaktadır. Taslağın 9, 10, 12, 14 ve 21. maddelerinde gıda güvenliğini sağlamak yasal zorunluluk olarak düzenlenmişken, bu maddede hal rüsumunun yarısı oranında alınmasının hangi şartlara bağlı olacağı daha net ifade edilmelidir.
- **Tasarının Denetim** başlığı altında **Madde 26 (4)**'te "Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, bu Kanun kapsamında malların kalitesine, standardına ve gıda güvenliğine ilişkin gerekli denetimleri yapmakla görevli ve yetkilidir. Sağlık Bakanlığının, genel sağlığın korunması ve hijyen ile ilgili olarak diğer mevzuattan kaynaklanan görev ve yetkileri saklıdır" ibaresi yer almaktadır. Ancak Sağlık Bakanlığı su haricindeki gıda maddelerinde denetim yetkisi bulunmadığı için son cümlelerin çıkartılması gerekmektedir. Sebze ve meyve ürünlerinde gıda güvenliği ve kalite standartlarının belirlenmesinde Tarım Bakanlığının yetkili olması yeterlidir.

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul – Türkiye
Ankara: İran Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara – Türkiye
Brüksel: 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels – Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris – France
Pekin: Beijing Lufthansa Centre, Office C-319, Beijing 100016, P. R. China

Tel: +90 (212) 249 19 29 **Faks:** +90 (212) 249 13 50
Tel: +90 (312) 468 10 11 **Faks:** +90 (312) 428 86 76
Tel: +32 (2) 736 40 47 **Faks:** +32 (2) 736 3993
Tel: +1 (202) 776 77 70 **Faks:** +1 (202) 776 77 71
Tel: +49 (30) 288 786 300 **Faks:** +49(30) 288 786 399
Tel: +33 (1) 44 43 55 35 **Faks:** +33 (1) 44 43 55 46
Tel: +86 (10) 6462 2066 **Faks:** +86 (10) 6462 2067

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org
e-mail: tusiad.china@euccc.com.cn

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

- Ayrıca ürünlerin tazeliğini koruyarak satışa sunulmasını sağlayan lojistik ağı etkin bir şekilde yürütülmesi için ürünlerin halden geçtiğini belgelemek için fatura aslı değil, fatura fotokopisinin yeterli olması, hal rüsumunun araçların fiziken hale sokulması yerine satış beyanı üzerinden ödeme sistemlerinin düşünülmesi gerekmektedir. Uygulamada en fazla 5 adet fatura basılabilmektedir. Ancak depodan sevk edilen meyve sebze çoğu zaman beşten fazla yere iletilmektedir. Bu durumda basılan fatura sayısı yeterli gelmemektedir. Yaşanan diğer bir sıkıntı ise, depolama yapmak suretiyle alınan ürünlerde yaşanmaktadır. Elma, ayva, armut, gibi, 3-4 ay süre ile depoda tutulabilecek ürünler, hasat zamanında faturaları kestirilerek alınmaktadır. 3-4 ay sonra depodan parti parti çıkartılan bu ürünlerin, yol denetimlerinde, günlük fatura aslının gösterilmesi mümkün olmamaktadır. Bu durum ayrıca ticaretin de önünü kesmektedir. Hasat zamanıyla birlikte, 5-6 ayda pazarlanabilecek miktarda ürün piyasa sürülmekte ve ürünlerin depolanarak saklanması gerekmektedir. Bu ürünlerde arz - talep dengesinin de değişmesi ile birlikte ileride depolama ve saklama maliyetinin daha da üzerinde fiyat artışları oluşabilmektedir. Yol denetimlerinde fatura asıllarının istenilmesi halinde, depolama yapılamayarak, deposunda mal olan kişilerden günlük mal alımı yapılması gerekecek ve ticari faaliyetleri kısıtlayıcı bir durum ortaya çıkacaktır.
- Halden geçmemiş ürün tespitinde daha yüksek cezalar verilmesi, pazaryerlerinin denetimlerinin daha sıkı yapılması, halden geçmemiş ürünlerin önüne geçmek için kontrol mekanizma ve cezaların caydırıcı olması yönünde hükümler konulması önerilmektedir.

Sonuç olarak, toptancı hallerinin yeniden yapılandırılmasını amaçlayan “Sebze ve Meyve Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı”na ilişkin değerlendirmelerimizi bilgilerinize arz eder, saygılar sunarım.

(Orijinali imzalıdır)

Ali KİBAR

Şirket İşleri Komisyonu Başkanı ve
Yönetim Kurulu Üyesi
TÜSİAD

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul – Türkiye

Ankara: İran Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara – Türkiye

Brüksel: 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels – Belgium

Washington D.C. : 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C. 20037 - USA

Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany

Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris – France

Pekin : Beijing Lufthansa Centre, Office C-319, Beijing 100016, P. R. China

Tel: +90 (212) 249 19 29

Tel: +90 (312) 468 10 11

Tel: +32 (2) 736 40 47

Tel: +1 (202) 776 77 70

Tel: +49 (30) 288 786 300

Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Tel: +86 (10) 6462 2066

Faks: +90 (212) 249 13 50

Faks: +90 (312) 428 86 76

Faks: +32 (2) 736 3993

Faks: +1 (202) 776 77 71

Faks: +49(30) 288 786 399

Faks: +33 (1) 44 43 55 46

Faks: +86 (10) 6462 2067

e-mail: tusiad@tusiad.org

e-mail: ankoffice@tusiad.org

e-mail: bxloffice@tusiad.org

e-mail: usoffice@tusiad.us

e-mail: berlinoffice@tusiad.org

e-mail: parisoffice@tusiad.org

e-mail: tusiad.china@euccc.com.cn